

545-aastase Jaani kiriku torni remont ja kellad aega näitama!

Jaani kirik asub Viljandi vanalinnas, turistide meelispiirkonnas, koos lossimägede, Pärimusmuusika aida, mõisa ning laululavaga, moodustades väärt ansambli, kus turismihooajal liigub väga suur hulk inimesi. Kirik muudab Vabaduse platsi rekonstrueerimise järel avatud linnaruumi korrastatud torni, kuulamist vääriva kellamängu ning täpset aega näitava kellaga väga atraktiivseks nii linnakodanikule kui ka külalisele.

Soovime remontida Jaani kiriku torni välisfassaadid, korda teha vihmaveesüsteemid, et vältida edasisi kahjustusi fassaadidel. Linna arhitektuuri- ja muinsuskaitseametiga koostöös paigaldame kiriku torni kolmele küljele - Vabaduse platsi, mõisahoonel ja Pärimusmuusika aida poolsetele fassaadidele kella (ajanäitaja) ning uuendame kirikuhoone valgustuse. Kella paigaldamine torni saab teoks kõikide vajalike koostööstuste olemasolul ja esialgne eskiis on linna arhitektuuriametile ka juba saadetud.

Hea „Aja Lehe“ lugeja, kui ka Sina tunned, et plaan väärrib toetust ning remonditud, ilusa kellaga ja maitsekalt valgustatud kirikutorn on see, mis muudab kauni Viljandi veelgi ilusamaks, siis anna palun oma panus kirikutorni remondiks.

Oodatud on ka ettevõtjate annetused. Annetused Viljandi Jaani kiriku torni remondiks saab teha ülekandega EELK Viljandi Jaani kogudusele
arveldusarve SEB Pank:
EE6610 100 220 503 960 04,
arveldusarve Swedbank:
EE752 200 221 057 689 936
„kirikutorni heaks“ või sularahas koguduse kantselseise.

Esimese annetuse summas 1000 eurot
Jaani kiriku torni renoveerimiseks tegi ettevõtja ja poliitik Harri Juhani Aaltonen, kes oli ka projekti „Tornikell meie linnas“ suurtoetaja.

Harri Juhani Aaltonen:

Soomlasena on mul kindlasti teine arusaam kiriku rollist kui eestlasel. Nii on ka Jaani kiriku torn osa Viljandi elust. Ilus, heas korras kirikutorn on oluline väärtus Viljandi linnaruumis, jalutab ju peaaegu iga Viljandit külastav turist sellest mööda.

Loodan, et minu annetus julgustab mitmeid inimesi ja ettevõtteid Viljandi Jaani kiriku torni remondi heaks annetama. Andke oma panus sellesse, et Jaani kiriku torn jälle säraks!

Ene Saar:

Viljandi Jaani kirik ja kogudus on avatud koostööle, uutele mõtetele ning tegudele

Tänuväärne on see, et Viljandi Jaani kirik ja kogudus on avatud koostööle, uutele mõtetele ja tegudele, seega pidevas kasvamisest.

Viljandi Jaani kogudus on panustanud oluliselt ka paikkonna mainekujundusse. Viljandi Jaani kiriku tornis heliseb alates Viljandi Rahvusvahelistest Hansapäevadest 2015. aastast Eesti suurim, 25 kellast koosnev kellamäng, pakkudes kaunist muusikaalamust meile endile kui ka Viljandi külalistele.

Viljandi Jaani kogudus on käivitanud lapsehoiuteenuse ning mitmed Viljandi valla pered on selle võimaluse kasutajad. Omavalitsus toetab vanemaid teenuse saamisel. Pered hindavad Jaani Lastemaja lapsehoitu just lapsesõbralikkuse tõttu väga kõrgelt. Omavalitsuse roll on siinjuures olnud vanema rahaline toetamine lapsehoiuteenuse saamisel Jaani Lastemajast.

Sõnumitel, mis koguduse õpetaja annab, on tänases ühiskonnas suur väärtus. Jaani koguduse õpetaja Marko Tiitus on inimene, kes perekonda väga hindab. Paljud väärtuslikud hetked koguduse töös on seotud perekondlike sündmustega, nagu

on ristimised, matused ja laulatused. Need on inimese jaoks väga erilised hetked ja jäävad sageli saatma väga pikka aega. Oma sõnumid annab õpetaja Marko Tiitus edasi ka kolumnistina. Tema viimane raamat „Elusama elu poole“ on huvitav, sisukas ja mõtterikas. Raamatus on mõtisklusi ja arvamusi lugusid aastastest 2004-2014, need sisaldavad vaatlusi ühiskonnale ja kirikule, pärimusele ja tulevikule, teejuhtidele ja kaasteeliste, ajale ja igavikule. Ennekõike on need lood inimesest ja inimesele, ajendatuna püüdlusest elada elusamat elu. Koguduse töö on meeskonnatöö ja Viljandi Jaani kogudusel on toetav ja toimiv meeskond.

Õnnitlen 545-aastast kirikut ja kogudust Viljandi Vallavalitsuse nimel ning tänan koostöö eest vallarahvaga ning olulise inimese toetava rolli eest ühiskonnas. Soovin, et kirik on kõikidele avatud, kus igäüks saab tunda end hästi ja oodatuna, kus rasked mõtted saavad trööstitud.

Ene Saar

Viljandi vallavanem (kuni sügis 2017) ja Viljandi praostkonna nõukogu liige

545 aastasesest Jaani kirikust

Viljandi Jaani kirikule eelnes väike kirik, mille kooriruumi kaarjas osa on nüüdseks renoveeritud ja nähtav kiriku alatariruumi all krüptis. Püha Franciscuse (frantsisklaste) ordu reformitud haru ehitas selle kiriku asemele kloostri kiriku. Viljandi Jaani kiriku rajamine on toimunud vahemikus 1466-1472. Paavstiks oli tollal Paulus II (1464-1471), aga Püha Franciscuse ordu kindraliks oli Francesco della Rovere, kes valiti sellele ametikohale aastal 1464. Sellesse aega jäi kloostri ehitamine Viljandis.

Frantsisklaste ordu ideaalid olid kasinus ja ülev lihtsus, millest lähtuvalt pidi kirik olema tagasihoidlik ja võlvimata. Ka Jaani kirikus ei olnud võlve. Põhjaseina ukseavad, lame kaaristu ning selle läänepoolne aken on keskaegsed, samuti altariruumi kaunid kaaristud ja orvad. Ülejäänud aknaavad võivad olla hiljem kiriku taastamise ajal suurendatud. Kirikuhoone kaunis sisearhitektuur on mälestis selle ajastu vaimusest. Jaani kirikule ehitati läänetorn. Kirik asus vahetult linnamüüri ääres ning see müüriõik vajas kaitset.

See oli nähtavasti kompromiss ordureeglitega, viimane ei pidanud kirikutorne soovitavaks, kuid siin lähtuti tõenäoliselt linna kaitsevajadusest.

Allikas:
www.eelk.ee/viljandi.jaani

Kogudus on nagu sool, mis annab toidule maitse

Intervjuu

Jaani koguduse õpetaja Marko Tiitusega

Tean Sind juba 90-ndate algusest, kui Sa õppisid G. Otsa nim. Muusikakoolis akordionit. Täna oled Sa praost, Usuteaduse Instituudi õppejõud, kirikuvalitsuse liige. Palun kirjelda oma viimase 25 aasta tegevusi kirikus. Mis üldse andis Sulle impulsi vaimuliku ameti valimiseks?

Juba Otsa-kooli ajal olin sealsamas kõrval Tallinna Jaani kirikus ametis majahoidja ja hiljem kirikuteenijana. Pean ka praegu oluliseks, et vaimulikuks kasvamine algaks lihtsate ja igapäevaste tööde tegemisest, oskusest neid väärtustada ja nendest rõõmu tunda.

Kui alustasin peale Otsa-kooli lõpetamist teoloogiaõpinguid Usuteaduse Instituudis, siis oli see mu õpetaja Toomas Pauli otsene mõju - kolm aastat tema kõrval olemist, tema jutlustest ja vaimuhaardest osasaamist viisid otsuseni, et tahan ka ise usuteadust õppida.

Vaimuliku ameti valimise eel kõhklesin kaua - see oli mind pikalt võlunud, kuid mul on alati olnud kirikuõpetajate suhtes väga suur respekt - kahtlesin, kas ma ise selleks sobin. Määravaks sai äratundmine: luterlik kirik on mulle nii palju andnud (vaimse orientiiri, sõbrad, võimaluse õppida teoloogiat), et kui kirikul omakorda on mind vaja, siis olen valmis teenima.

1999. aasta 4. juulil ordineeris peapiiskop Jaan Kiivit mind Toomkirikus preestriks (õpetajaks) - muide, koos praeguse Viljandi Pauluse koguduse õpetaja Allan Praatsiga, kes on mu koolivend. 2000-2005 olin õpetaja Juuru koguduses, siis tulin Viljandi Jaani kogudusse, kus mul praegu jookseb 13. teenistusaasta. Kümme aastat olen olnud Viljandimaa praost, nüüd ka kirikuvalitsuse liige. Õpetan praktilist teoloogiat Usuteaduse Instituudis.

Palju räägitakse tänapäeval, et Eesti Evangeelne Luterlik Kirik on hääbuv ja tema liikmeskond vananeb. Mida optimitlikku ütlesid mulle kui koguduseliikmele?

On tõsi, et kogu Eesti ja ka Viljandi linna rahvastik on vähenev ja vananev - kirikus toimuvaid protsesse tuleb tõlgendada üldises kontekstis. Viljandi Jaani koguduse liikmeskond siiski kasvab tasapisi.

Kiriku ja koguduse kui vaimuliku osaduskonna tegevuse tõhusust ei saa hinnata üksnes statistilistest näitajatest lähtuvalt. Ka pisike kogudus võib olla avatud, ühtehoivev, vaimulikult

kasvav ja täita kogukonnas olulist rolli. Ilmselt oleks naivne tahta, et kõike suhteliseks pidavas, „tõejärgses“ ühiskonnas, mis väärtustab nautlemist ja üksikisiku vabadusi ühiste eesmärkide arvel, kirikusse suured hulgad tuleksid. Pigem tuleb meenutada Jeosuse sõnu, kes nimetas kogudust maa soolaks. Ega soola polegi väga palju vaja - näpuotsaga panna, aga ta annab toidule maitse. Oluline on, et kogudus ei kaotaks oma „maitset“ ega unustaks oma tegelikku missiooni - juhtida inimesi Jumala tõe ja armastuse juurde.

Meelis Atonen, meie koguduse nõukogu liige, ütles ühel frantsiskusepäeva konverentsil, et praegu on elu Eestis liiga hea, sestap on kirikutes vähe inimesi. Kui pidu Euroopas otsa saab, siis täituvad ka pühakojad. Küllap on tal õigus. Muidugi astub ka oma edust joovastuses olev inimene aeg-ajalt kirikusse mõtisklema ja hingerahu otsima, kuid tõsisemalt küsitakse elu ja inimeseksolemise aluste üle tavaliselt siis, kui õhulossid purunevad.

Minule Eesti Evangeelne Luterlik Kirik meeldib, siin on minu vaimne kodu. Puutun selles kirikus kokku väga paljude vaimset ärgaste ja nooruslike inimestega, kes annavad mulle tuge ja inspiratsiooni. Nende hulgas on nii noori kui eakaid.

Põnev ja müstiline teema religioosse inimese elus on palvetamine. Samas tänapäeval on populaarseks teemaks ka meditatsioon. Kuidas Sinu enda palveelu välja näeb ja mida kristlasena arvata meditatsioonist?

Suur osa minu palveelust on seotud kiriku ja kogudusega - Pühakirja lugemised, mõtisklused, palved jumalateenistustel, talitustel, kontsertidel. Kõik see eeldab ettevalmistust, Piiblisid ja vaimulikku kirjandusse süvenemist.

Oma isiklikus päevarütmis püüan kuulata Vikerraadio hommikumõtisklusi ning leida aega ka Pühakirja lugemiseks ja palveks väljaspool töökohustusi. Tõsi, alati see ei õnnestu, aga eks minulgi on arenguruumi. Õhtuti koguneme perega, et olla hetk vaikselt, laulda õhtulaulu ja tänada möödunud päeva eest, usaldada mured Jumala hoolde. See liidab meid ka omavahel, loob teistmoodi läheduse kui niisama juttu ajades.

Kaasaja inimese peamine häda on suutmatuse keskenduda ja süveneda, seetõttu võib ka jumalateenistusel toimuv talle kaugeks jääda. Kristlikud meditatsioonipraktikad on täitsa olemas, olen ka ise nendega mõningal määral kokku puutunud: olen osalenud kristlikel retriitidel ja ka ise retriidijuhendaja koolituse läbinud. Vahe idamaiste meditatsioonidega on selles, et kristluses ei otsi inimene valgust või toetuspunkti iseendast, vaid püüab avaneda Jumala väele ja Vaimule. Selleks on aga vaja õppida rahunema, keskenduma, oma meelt vaigistama - just

selles saab vaikuse praktiseerimine ja meditatsioon toeks olla. Üldiselt pooldan mitmekesiste vaimulike praktikate proovimist, peasi, et palveelu oleks värsket ja inspireerivat ning liidaks inimest sügavamalt Kolmainu Jumalaga.

Millised on Sinu järgmise viie aasta eesmärgid pastorina, aga ka lihtsalt inimesena?

Jaani koguduses on eesmärgiks viie aastaga läbi viia kiriku välisremont ning teha ettevalmistusi siseremondiks ja uue oreli soetamiseks. Tahame laiendada Jaani Lastemaja, avades siin hoiurühma vanematele lastele ning pakkuda rohkem koolitusi ja nõustamist lapsevanematele ja peredele. Ammune unistus on, et Viljandis võiks olla üks kristlik lasteaed.

Suur rõõm on elada kaasa oma laste arengule. Olen abielus Mirjamiga, kes töötab koguduses Jaani Lastemaja juhataja ja organistina. Mul on neli tütart kasvamas (viies juba täiskasvanu ja ammu oma elu elamas): Elsbet (13), Ingel (11) ja Maarja (7) õpivad Viljandi Kesklinna koolis, kaks suuremat ka Viljandi Muusikakoolis. 2-aastane Iris alustas koos emaga Jaani Lastemajas. Koos lastega maailma avastada, neile aega pühendada, nende tegemistes osaleda - see on kindlasti minu isiklik prioriteet. Olen tänulik, et kogudus ja ametikaaslasel võimaldavad mulle ühe vaba nädalavahetuse kuus. Olen kindel, et paljudes oma kiriklikes või ühiskondlikes ametites olen asendatav, kuid keegi ei saa mind asendada abikaasa ja isana.

Minu hobideks on fotograafia, Lahemaal asuva vanemate maakodu taastamine ja reisimine. Tahaksin Jaani kiriku keldrisaalis paar fotonäitust korraldada, saada valmis vana paekivist lauda asemele rajatava saunamaja ning teoks teha mitmeid reisiplane, eriti vaimuliku mõttes inspireerivatesse paikadesse - Iona kummuun Shotimaal, Athose klooster Kreekas, kindlasti igatsen taas minna Jerusalemma.

Kui Sinu võimuses oleks maapealt ära kaotada üks inimkonda vaevav häda, siis milline see oleks?

Asjatu muretsemine ja virisemine.

Evangelium on hea sõnum, mis teeb meele rõõmsaks ja julgeks ning õpetab elu jaatama ja seda täiel rinnal elama.

Küsimusi esitas Marko Mügi, muusik ja koguduse juhatause liige, TÜVKA muusikaosakonna juhataja.

„Aja Lehe“ toimetuse küsis Viljandi Jaani koguduse liikmetelt:

Milliseid positiivseid muutusi toob Sinu ellu kogudusse kuulumine ja usk Jumalasse?

Maie Kasvandik (pensionär): Kord juhtusin juttu ajama oma vanaemaga, kes lausub mu kahtlemiste peale järgmist: „Kui sa usud, siis ei juhtu sinuga midagi halba, aga kui sa ei usu ja hiljem selgub, et kõik, mida usk õpetab, on olemas, oled sa paljust ilma jäänud.“

Kristel Aer (organist, 3 tütre ema): Usk annab mulle turvatunde - et mind on nimepidi kutsutud ja olen Jumala ees just sellisena, nagu olen. Kõigi oma vigade ja puudustega, aga ka rõõmudega. Et mul on kodukirik, kuhu on alati hea tulla ning inimesed, kellega ühist teed käia.

Tiit-Uku Audova (ettevõtte juht): Sageli kipub avalikkuse alatoon olema pigem kriitiline, kuid püüdes asetada suhteid kristlikku konteksti ja seeläbi mõistes, et keegi pole täiuslik, on lihtsam keskenduda heale, muutes nii oma elu oluliselt rõõmsamaks. Kuulumine kogudusse annab tugeva osadustunde ehk toetava ühtekuuluvuse, mida on keeruline kirjeldada - seda peab igaüks ise kogema.

Kalle Küttis (Haridus- ja Teadusministeeriumi asekancler): Ühel pühapäeval olin Roomas Johannese Lateraani kirikus katoliiklikul missal. Ma nautisin seal võõraste inimeste keskel pühaduse kohalolekut, sest teadsin, et minu anonüümsust ei olnud olemas Selle jaoks, Kellele ma sel hommikul mõtlesin.

Viljandi Jaani kirik kutsub...

Johannesepäeval 27. detsembril kell 17 tähistama kiriku 545. aastapäeva

- Kaunimate jõululaulude ühine laulmine
- Kaasa teevad solistid, koorid ja ansamblid
- Vastuvõtt kõigile külalistele

Kõik on oodatud!

Ristimine, laulatus, matus - kellele ja milleks?

Kirik ja kogudus on ellu kutsutud selleks, et vahendada kõigile inimestele Jumala armu ja õnnistust, aidata neil käia oma eluteed teadlikuna Jumala lähedusest, mis toob lootust, rahu ja julgust ning elada seeläbi elusamat, viljakamat ja pingeavamalt elu. Loomulikult on Jumala kohalolu kogetav alati ja kõikjal, kuid teataval pöördelistel eluhetkedel nagu lapse sünd, abiellumine ja lähedase inimese lahkumine siit maailmast võime tunda, et meie enda isiklikust pöördumisest Jumala poole jääb väheks. Siin tuleb meile appi vaimulik, et läbi kiriklike talituste (ristimine, laulatus, matus) inimest või perekonda hingeliselt ja vaimselt toetada ja aidata neil oma elu Jumala kätte usaldada.

Ristimine on sakrament (Jeesuse Kristuse poolt seatud püha talitus), mille kaudu Jumal kingib meile oma armu ning võtab meid vastu oma perekonda - Kiriku liikmeks. Tänapäeval ristitakse inimesi igas vanuses nii lapsi kui täiskasvanuid. Ristimine on otsekui uks kirikusse, millest sisenenu saab osa ka kõigist teistest sakramentidest ja talitustest (leer, laulatus, piht, armulaud), seetõttu on ristimiseks õige aeg just siis, kui inimene (lapse puhul tema ema või isa) selleks vajadust ja igatsust tunneb. Ristimiseks ei pea inimene pidama ennast veendunud usklikuks, lugema läbi Piiblit või käima igal pühapäeval kirikus - piisab siirast avatusest ja soovist elada oma elu koos Jumalaga ja kiriku liikmena.

Leer - leeriõpetus kestab tavaliselt 2-4 kuud kas rühmaõppena (leerikool) või eraviisiliselt. Leeriõpetuse käigus tutvutakse ristiusu peamiste tõdede ja koguduse eluga. Leeri oodatuse ka neid, kes on lapsena ristitud, sest leerikursuse lõpus toimuv leeriohustamine ehk konfirmatsioon on ristimise kinnitamine, mille kaudu inimene saab kiriku ja koguduse täisõiguslikuks liikmeks.

Laulatus on mehe ja naise riiklikult sõlmitud abielule Jumala õnnistuse palumine. Paljud pruutpaarid soovivad kiriklikku laulatust, kuna nad tunnevad, et kirikus Jumala palge ees jäädavast armastusest ja ustavust töötades oma ühist elu alustada on pühalikum ja kindlam kui lihtsalt riikliku registrikande tegemine või notariaalse lepingu sõlmimine. Tänapäeval on võimalik ka see, et kirikuõpetaja, kes laulatab abielu, vormistab ühtlasi riikliku abielukande ning korraldab selleks kõik vajalikud dokumendid. Kirikus abiellujatelt eeldatakse samuti leerikursuse läbimist ning eelnevat ristimist ja leeriohustamist. Laulatus ei ole siiski pelgalt ühekordne ilus ja pidulik tseremoonia, vaid võimalus rajada kogu oma elu, paarisuhte ja perekond Jumala tootustele.

Matus on siit ajalikust elust lahkunud inimese usaldamine Jumala kätte, kelle arm ulatub üle elu ja surma, aja ja igaviku. Kristlik matusetalitus on ühtlasi tänu toomine armsa inimese elu ja koosolud aja eest, hingepalve ja leinajate lohutamine. On loomulik, et iga ristitud inimene maetakse kiriklikult, st kirikuõpetaja poolt. Kui inimene ei ole ristitud, aga lähedased soovivad talle kiriklikku matust, siis on samuti õige pöörduda selle sooviga vaimuliku poole. Kiriklik matusetalitus toimub üldjuhul kirikuhoones, kuid vaimuliku võib kutsuda kirikliku talituse pidamiseks ka koju, leinasaali või krematooriumisse. Kui tegemist on tuhatamisega, siis on kõige õigem pidada kiriklik talitus enne krematsiooni, lahkunut ära saates. Kui lahkunu on juba tuhatatud, siis võib vaimuliku talituse pidada urni muldasängitamisega seoses.

Hea kaasteeline! Viljandi Jaani koguduses on kõik talitused (ristimine, laulatus, matus) vabatahtliku annetuse eest - tegemist on Jumala õnnistuse vahendamisega, mitte hinnakirja alusel teenuse osutamisega. Samuti ei ole Sul vaja peljata, et kirikust abi otsimiseks pead olema usklik või laimatu eluviisiga inimene - Jumal armastab kõiki inimesi ja kirik on kutsutud teenima neid, kes seda vajavad.

Oluline on, et pöördud oma sooviga (olgu selle põhjuseks siis rõõm või mure) isiklikult vaimuliku poole ning me leiame üheskoos kindlasti lahenduse, kuidas Sulle toeks olla.

Kiriku uks on lastele ja peredele avatud!

Jaani Lastemaja lapsehoid Viljandi vanalinnas Pikal tänaval täitub igal tööpäevahommikul rõõmsate ja tegusate 2-3-aastaste lastega - ees ootab põnev päev mängimise, õuesolemise ja muude toredate tegevustega.

Vanemad usaldavad oma väikese lapse meie hoole alla, kuna siin jagub igale lapsele tähelepanu, samuti hindavad vanemad head asukohta ja soodsat hinda. Ühistel ettevõtmistel tutvuvad pered omavahel ja tunnevad ühe-pere-tunnet, olgu selleks siis piknik koos lõõtsamuusikaga Margus Põldsepal või üheskoos lustimine järveäärsel mänguväljakul.

Peagi 2-aastaseks saava Kristoferi vanemad tunnistavad, et enne lapse hoidu toomist oli südames ka väike ärevus ja hirm, kuidas seni emaga kodus olnud väike inimene hoiurühmas hakkama saab ja kohaneb. Tänu ema-isa ja hoidjate koostööle ja igapäevasele suhtlusele sujus harjumine hästi.

Meie hea koostööpartner, Viljandi linn, toetab peresid teenuse eest tasumiselt. Viljandi abilinnapea Janika Kivistik näeb sellele lisaks Jaani Lastemaja väärtust vanematele valikuvabaduse loomiselt ning võimalusel lapsi hoida ja arendada väikeses kollektiivis, kus valitsevad kristlikud väärtused. „Peaauguliseks, et Jaani Lastemaja on oodatud ka mittekoguduseliikmed. See näitab avatust ja hoolimist,“ lisab abilinnapea.

Praegu on lapsehoiu rühmas kõik 10 kohta täidetud. Kui soovite oma lapsele väikest rühma ja omaealisi mängukaaslasi, võtke kindlasti ühendust juhataja Mirjam Tiitusega tel 53 442 412 või e-postil jaani.lastemaja@eelk.ee, pakume teie lapsele kohta esimesel võimalusel!

2018.a sügisel avame ka teise rühma suurematele, juba söimeeas välja kasvanud lastele, et side omaseks saanud lapsehoiuga võiks kesta kauem kui vaid ühe aasta.

Jaani kirikus toimuvad 9 korda aastas **perejumalateenistused** kiriku- ja perepühade tähistamiseks. Perejumalateenistusele on eriti oodatud lastega pered: see ei kesta pikalt, siin on palju laste- ja noortepärasid muusikat, ka jutlused on lastele mõeldes üles ehitatud ja alati omanäolised: näiteks jutustab lugusid jutustaja Piret Päär; on lavastus teatriõpetaja ja stsenaaristi Silvia Soro juhendamisel; intervjuu, nukunäidend või hoopis käeline tegevus igale osalejale.

Lapsevanemad ei pea pelgama, et laps kilkab ja jookseb ringi - see kõik kuulub pereteenistuse juurde!

Kutsume kõiki huvilisi üles osalema traditsioonilises jõulunäidendis 25. detsembril. Osalejateks võivad olla kõik väikelastest vanavanemateni!

Huvilistel palume endast teada anda 1. detsembriks e-postil mirjam.tiitus@eelk.ee. Peremissade ajad leiab Jaani koguduse kodulehelt eelk.ee/viljandi.jaani

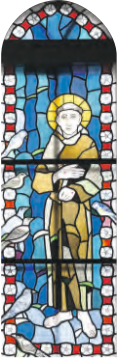
Traditsiooniks on saanud kevadine laste kirikuõõ lasteai- ja algkoolialistele lastele: seal on põnev õhtu- ja hommikuprogramm koos mängude, töötubade ning õõbimisega kiriku keldrisaalis: olgu siis külaliseks Silver Sepp koos oma suure põneva pillipargiga, Piret Päär salapärase ja põnevate lugudega, Annika Mändmaa rahvalaulude ja laulumängudega või Margus Põldsepp oma lõõtspillide ja hoogsate lauludega...

Käesoleva aasta sügisel sai kiriku juubeliaasta puhul teoks erakordne ettevõtmine „545 tuvi Jaani kirikusse“: Viljandi linna ja valla koolide õpilased käisid kirikus õppekäigul „Kodulinna kirik tutvavaks“ ning iga osaleja vooltis valge tuvi. Tuvide moodustub jõuluks kiriku lae alla 545-pealine lendav tuviparv, sümboliseerimaks rahu ja lootust.

Lapsed, noored ja pered - olete südamest oodatud Jaani kirikusse!

Mida pakub Jaani kogudus eakatele?

Viljandi Jaani koguduses on mitmed tegevused suunatud koguduse eakatele.

Aastaringelt toimuvad kord kuus neljapäeva pärastlõunati (v.a suvekuud) peale keskpäevalvust eakate pärastlõunad, mis pakuvad võimalust huvilistel kohvitassi ja suupistelaua taga kokku saada. Kevadisel hooaja lõpetamisel küsisime eakatele, keda sooviksid nemad uuel algaval hooajal pärastlõunatele külaliseks. Hoides meele eakate soovide ja lõppeval aastal koosolemise rikastanud abilinnapea Janika Kivistik, muusik Anu Röömel, psühholoog Raili Toikka-Tamm, perearst Berta Toikka ja teised tegusad viljandlased.

Detsembrikuus on eakad oodatud pidulikule jõululõunale, mis toimub 21. detsembril kell 12 algava keskpäevalvusega ning jätkub hiljem Jaani kiriku hubases ja soojas keldrisaalis, kus süüakse üheskoos, jagatakse jõulumõtteid ja kuulatakse väikest kontserti.

Jaani kogudus peab oma eakaid liikmesannetajaid meele ka väikse jõululingiga, mis antakse üle jõululõunal või viiakse eakale koju. Väikse panuse jõulupakkidesse annavad ka Viljandi Jakobsoni kooli õpilased, kes on joonistanud eakatele kaarte või kujundanud kingipaki ümbriseid.

Tinglikult mõistame koguduse eakate all inimesi vanuses 70 aastat ja vanemad, kuid inimestega vahetult kokku puutudes saab taaskord selgeks, kui võrdne on vaid number ning nende inimeste elutarkusest ja elurõõmusest on noorematel alati õppida.

Mida toredat leiab eakate pärastlõunatel osalemisest?

Raja Aardevälja eakate pärastlõunatest: Minul ühe korraldajana on alati väike põnevus, kas kõik toimib ning meeldib. Rõõmu teeb osalejate rahulolu, mis on tajutatav isegi kui paljut ei öelda. Pärastlõunate korraldusele kaasaaitamine ja neil osalemine annab mõnusa energia tükiks ajaks.

Oluline roll on Jaani kogudusel ka hoolekandekeskustes. Hingehoidu ja Jumala Sõna käib Jaani koguduse õpetaja Marko Tiitus jagamas Viiratsi ja Pärsti pansionaatides. Viljandimaa Hoolekandekeskuses peetakse jumalateenistusi vaheldumisi Pauluse kogudusega. Osalejaid neil teenistustel on rohkesti ja vaimulikkude oodatakse neis paikades väga. Sageli tuleb õpetajal peale teenistust käia armulauda jagamas ka tubades nende inimeste juures, kes liikuma ei saa. Mõnikord palutakse ka pihti ja armulauda surijatele. Viljandi Haigla Psühhiaatriakliiniku päevakeskuse kirikutund toimub vabas vormis ja sõltuvalt osalejate arvust ning meeleolust, ilma liturgilise raamistusest ning koosneb tavaliselt piiblitekstist, seda kommenteerivast mõtisklusest, vestlusest ja ühispalvest, mis sisaldab ka eestpalveid.

Siitäh!

VILJANDI JAANI KOGUDUS TÄNAB OMA TOETAJAJA KOOSTÖÖPARTNEREID 2017. AASTAL

ESRO AS
Silindia Ehitus OÜ
Isis Medical OÜ
Sõpruspraostkond Saksamaal Bramsches
Sõpruskogudus Paraistel Soomes
Tõnno Habicht, E.G.G Reklaamiagentuur
Raimund Talts
Mihkel Taganov
Arvi Puusaar
Print Best OÜ
Hansa Candle AS

SUUR TÄNU TOETUSE EEST NING RAHULIKKE JÕULUPÜHI!

VILJANDI JAANI KOGUDUS

Advendi ja jõuluaeg

VILJANDI JAANI KIRIKUS

Laupäev, 2.12	kell 17.30 kell 18	advendiküünla süütamine Vabaduse platsil kontsert Viljandi Jaani kirikus. Esinevad Viljandi Poistekoor ja ansamblid, sissepääs TASUTA
Pühapäev, 3.12	kell 11	advendiaja 1. pühapäeva PEREMISSA: advendiküünla süütamine ja nukulavastus lastelt
Neljapäev, 7.12	kell 18	VILJANDI MUUSIKAKOOLI JÕULUKONTSERT, sissepääs TASUTA
Laupäev, 9.12	kell 17	KONTSERT, Hedvig Hanson, Joel Rimmel, Kalle Pilli, Heiko Rimmel, Ramuel Tafenau
Pühapäev, 10.12	kell 11	advendiaja 2. pühapäeva MISSA
Teisipäev, 12.12	kell 17	LASTEAEDE KRÖLLIPESA ADVENDIKONTSERT
Reede, 15.12	kell 19	VILJANDIMAA KAMMERKOORI KONTSERT
Pühapäev, 17.12	kell 11 kell 19	advendiaja 3. pühapäeva MISSA KONTSERT Vokaalansambel "In Unzion" ja Tuuliki Jürjo, sissepääs TASUTA
Teisipäev, 19.12	kell 18	VIIRATSI KOOLI JÕULUKONTSERT
Neljapäev, 21.12	kell 12	KESKPÄEVAPALVUS ja JÕULULÕUNA KOGUDUSE EAKATELE, eelregistr. kantsleis
Pühapäev, 24.12	kell 18 kell 21	JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS JÕULUÕO MISSA, leeriõppijate ristimine ja konfirmatsioon
Esmaspäev, 25.12	kell 11	1. JÕULUPÜHA PEREJUMALATEENISTUS koos näidendiga "Jõuluangel"
Teisipäev, 26.12	kell 14	ARSISE KELLADE ANSAMBLI JÕULUKONTSERT
Kolmapäev, 27.12	kell 17	VILJANDI JAANI KIRIKU 545. AASTAPÄEV Kaunistate jõululaulude laulmine. Kaasa teevad solistid, koorid ja ansamblid.
Pühapäev, 31.12	kell 11	MISSA
Esmaspäeval, 1.01	kell 11	UUSAASTA JUMALATEENISTUS

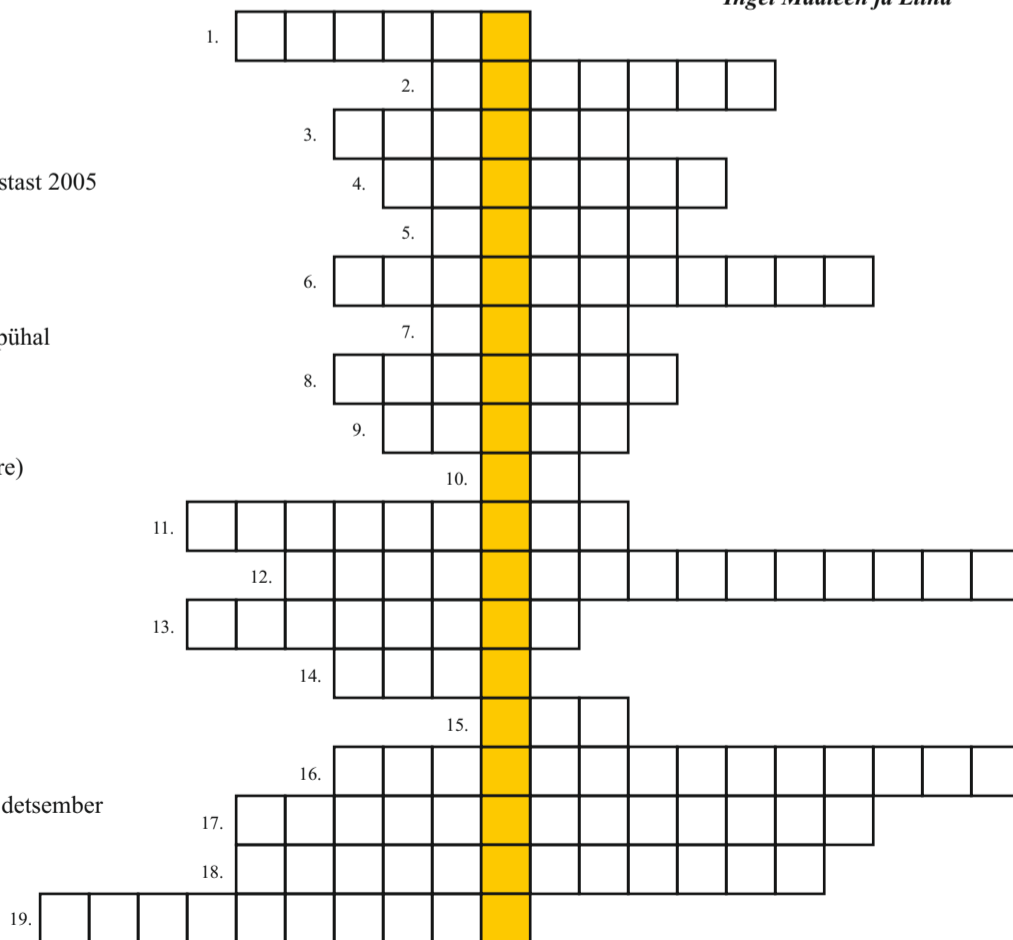
MISSA (armulauaga jumalateenistus) igal pühapäeval kell 11
KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA igal neljapäeval kell 12

RISTSÕNA

- Armulauleivake
- Riik, kus valati Viljandi Jaani kiriku kellamängukellad
- Viljandi Jaani kiriku kõige vanema tornikella nimi
- „Kui ka teaksin, et homme on maailma lõpp, siis istutaksin täna veel ...“ (Martin Luther)
- Armulauaga jumalateenistus
- Viljandi Jaani koguduse vaimulik aastast 2005
- Eesti Evangeelne Luterlik Kirik
- Liturgiline värv advendiajal
- Liturgiline värv Kristuse sündimise pühal ehk 1. jõulupühal
- Matteuse
- Mis keelest tuleb sõna leer (Die Lehre)
- Kirikuaasta lõpp
- Nädala algus kristliku kalendri järgi
- Pillide kuningas
- Altari asukoht kirikus (ilmakaar)
- Viljandi Jaani koguduse lapsehoid
- Mis päev on kirikukalendri järgi 27. detsember
- Viljandi Jaani koguduse endine õpetaja
- Vesper teise sõnaga

„Aja Lehe“ toimetuse loosis kõigi ristsõna lahenduse saatjate vahel välja neli piletit 26. detsembril kell 14 toimuvale Arside kellade ansambli kontserdile Viljandi Jaani kirikus. Vastused palun saata hiljemalt 15. detsembriks aadressile viljandi.jaani@eelk.ee, vastust saates lisage kirjale oma nimi ja telefoninumber.

Lõbusat lahendamist soovivad ristsõna koostajad
Ingel Madleen ja Liina

Miks on Jaani kirik hea kontserdipaik?

Aivar Trallmann,

korraldanud ca 200 kontserti Jaani kirikus:

Ruumi akustika on suurepärase, nagu enamasti kõikides kirikutes. Jaani kirik on Viljandi vanamuusika festivali eelistatuid kontserdipaik läbi aastakümnete. Kontserdipaik paigaks - tähtis on nende inimeste avatus, valmidus, suhtlus, kes igapäevaselt kirikus toimetavad ja kontserdi korraldusele kaasa aitavad.

Tiina Boucher,

Arsise mänedžer:

Arsise kellade ansambel andis oma esimese jõulukontserdi just Viljandi Jaani kirikus, aasta oli siis 1993. Sellest ajast alates oleme Jaanis kontserte korraldanud kindlasti rohkem kui kümnel korral, sest kellamuusika jaoks on Viljandi Jaani kirik sobiliku akustika ja suurusega. Asukoht on hea ja kirik soe. Oleme end Viljandis tundnud oodatuna ja hoituna, nii tuleme ka käesoleval aastal oma jõulukontserdiga just Jaani kirikusse!

Tonio Tamra,

Viljandi Muusikakooli direktor:

Esmalt tunneb Viljandi Muusikakool end Jaani kirikus väga oodatuna just koguduse õpetaja ja töötajate avatud ja sõbraliku suhtumise pärast, vastuvõtt ja abi on alati olnud väga hea. Teiseks on Viljandi Jaani kirik suurepärase akustikaga ning ruumi parameetrid sobivad hästi kammerkontserdi korraldamiseks.

KUTSUME KEVADISELE LEERIKURSUSELE

kursus pakub võimalust:

- õppida paremini tundma Jumalat ja iseennast, saada teadmisi ristiusu ja kiriku kohta
- saada ristitud, konfirmeeritud, laulatada oma abielu, ristida lapsi ja saada ristivanemaks

Tulla võib alates 15. eluaastast, vanuse ülempiiri ei ole.

Leeritunnid toimuvad ESMASPÄEVITI
kell 17.30-19.30

VILJANDI JAANI kiriku hubases ja soojas keldisaalis.

Esimene kogunemine esmaspäeval 5. veebruaril kell 17.30

RISTIMINE ülestõusmispuha öösel 31. märtsil

KONFIRMATSIOON nelipühal 20. mail

Miks tulla leeri?

Alo (ehitusinsener, väikeettevõtja ja kahe lapse isa): Sain vastuseid küsimustele, mida ei olnud osanud iseenda jaoks veel sõnastadagi. Leeri tasub tulla, sest leerikursus annab palju uut infot ja mõtteid, õpetab leidma sügavaid väärtusi meie elus, millele me oma argipäeva askeldamistes tihti tähelepanu ei pööra. Mulle endale tundub, et oma isikliku usu küsimusega tegelemine annab võimaluse korra oma käidavalt rajalt kõrvale astuda, seda vaadelda ja hinnata ning targemana jätkata.

Täpsem info ja registreerimine:

Marko Tiitus:

5341 3394, marko.tiitus@eelk.ee

Vaata lisaks:

www.eelk.ee/viljandi.jaani/

